Aktuálne platné znenie:

Pozičný dokument

Slovenskej advokátskej komory

schválený konferenciou advokátov 11. júna 2021

Budúcnosť advokácie na Slovensku

Úloha Slovenskej advokátskej komory

Úvod

Slovenská advokátska komora ako nezávislá samospráva profesijná organizácia dbá na zachovanie cti a dôstojnosti advokátskeho povolania prostredníctvom plnenia si početných úloh za účelom zastupovania záujmov profesie, podpory ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy a ochrany profesionálnej bezúhonnosti. Úlohou advokátskej komory je napĺňať jednu z funkcií právneho štátu, a to zabezpečiť účinný prístup k právnym službám pre všetky osoby a zabezpečiť, aby advokáti mohli nezávisle, bez neprimeraného zasahovania, poskytovať právne zastupovanie a právne služby klientom v súlade so zákonom a v súlade s uznanými profesijnými štandardmi a advokátskou etikou.

Tieto nemenné hodnoty a storočiami overené princípy sú však vždy nanovo postavené pred staré a nové výzvy a treba ich aplikovať v rámci každodenných rozhodnutí. Aj Slovenská advokátska komora musí neustále dbať na formáciu svojich členov a zároveň poskytovať svojim členom dostatočnú podporu a potrebné služby.

Zatiaľ čo elektronizácia a digitalizácia justície je už považovaná za samozrejmosť, stále stojíme pred otázkami ohľadom správnej aplikácie elektronických nástrojov, vzdelávania sa, analýzy nových možností, ale aj zvyšovania povedomia o rizikách a bezpečnosti. Nová generácia advokátov, ktorá rastie medzi advokátskymi koncipientmi a ku ktorej by sa mala obracať naša pozornosť, už bude v prevažnej miere využívať nové technológie a bude vykonávať svoju advokátsku prax v čase masívnejšieho prieniku technológií do súdneho konania. Tento vývoj len potvrdila situácia spôsobená pandémiou COVID-19, ktorá urýchlila prax poskytovania služieb na diaľku, mimo kamennej kancelárie, ako aj zmenu vnímania súdu z konkrétneho „miesta“ na „službu“.

Navrhované znenie:

Pozičný dokument

Slovenskej advokátskej komory

schválený konferenciou advokátov 6. júna 2025

Budúcnosť advokácie na Slovensku

Úloha Slovenskej advokátskej komory

Úvod

Slovenská advokátska komora ako nezávislá samospráva profesijná organizácia dbá na zachovanie cti a dôstojnosti advokátskeho povolania prostredníctvom plnenia si početných úloh za účelom zastupovania záujmov profesie, podpory ďalšieho vzdelávania a odbornej prípravy a ochrany profesionálnej bezúhonnosti. Úlohou advokátskej komory je napĺňať jednu z funkcií právneho štátu, a to zabezpečiť účinný prístup k právnym službám pre všetky osoby a zabezpečiť, aby advokáti mohli nezávisle, bez neprimeraného zasahovania, poskytovať právne zastupovanie a právne služby klientom v súlade so zákonom a v súlade s uznanými profesijnými štandardmi a advokátskou etikou.

Tieto nemenné hodnoty a storočiami overené princípy sú však vždy nanovo postavené pred staré a nové výzvy a treba ich aplikovať v rámci každodenných rozhodnutí. Aj Slovenská advokátska komora musí neustále dbať na formáciu svojich členov a zároveň poskytovať svojim členom dostatočnú podporu a potrebné služby.

Zatiaľ čo elektronizácia a digitalizácia justície je už považovaná za samozrejmosť, stále stojíme pred otázkami ohľadom správnej aplikácie elektronických nástrojov, vzdelávania sa, analýzy nových možností, ale aj zvyšovania povedomia o rizikách a bezpečnosti. Nová generácia advokátov, ktorá rastie medzi advokátskymi koncipientmi a ku ktorej by sa mala obracať naša pozornosť, už bude v prevažnej miere využívať nové technológie a bude vykonávať svoju advokátsku prax v čase masívnejšieho prieniku technológií do súdneho konania. Tento vývoj len potvrdila situácia spôsobená pandémiou COVID-19, ktorá urýchlila prax poskytovania služieb na diaľku, mimo kamennej kancelárie, ako aj zmenu vnímania súdu z konkrétneho „miesta“ na „službu“.

Zároveň rastie význam a potreba správne komunikovať úlohy advokácie a advokátskej komory vo vzťahu k členom, štátnym orgánom a širokej verejnosti, aby sa predchádzalo nesprávnym informáciám či skreslenému výkladu, aby nedochádzalo k neprimeraným útokom na advokátsku obec a stavovskú inštitúciu, aby advokácia požívala v spoločnosti vážnosť a aby občania vedeli kedy a ako sa obrátiť na advokáta.

Slovenská advokátska komora združuje viac ako 6000 advokátov a 2000 advokátskych koncipientov, čo nie sú zanedbateľné čísla. Komora by mala zohrávať úlohu aj pri budovaní spolupatričnosti medzi svojimi členmi, motivovať ich v aktívnej participácii na činnosti komory, k plnohodnotnému zaškoľovaniu advokátskych koncipientov, aby títo čo najlepšie ovládali advokátske zručnosti a vnímali nuansy advokátskej etiky.

Zámerom Pozičného dokumentu Slovenskej advokátskej komory je predstavenie stratégie, na základe ktorej bude SAK ďalej presadzovať svoje hodnotové piliere spôsobom zodpovedajúcim aktuálnemu spoločenskému, technologickému a právnemu vývoju v spoločnosti. Účelom predkladanej koncepcie je otvoriť diskusiu medzi členmi advokátskej profesie a rozpracovať súbor budúcich krokov a opatrení.

Zároveň rastie význam a potreba správne komunikovať úlohy advokácie a advokátskej komory vo vzťahu k členom, štátnym orgánom a širokej verejnosti, aby sa predchádzalo nesprávnym informáciám či skreslenému výkladu, aby nedochádzalo k neprimeraným útokom na advokátsku obec a stavovskú inštitúciu, aby advokácia požívala v spoločnosti vážnosť a aby občania vedeli kedy a ako sa obrátiť na advokáta.

Slovenská advokátska komora združuje viac ako 6000 advokátov a 2000 advokátskych koncipientov, čo nie sú zanedbateľné čísla. Komora by mala zohrávať úlohu aj pri budovaní spolupatričnosti medzi svojimi členmi, motivovať ich v aktívnej participácii na činnosti komory, k plnohodnotnému zaškoľovaniu advokátskych koncipientov, aby títo čo najlepšie ovládali advokátske zručnosti a vnímali nuansy advokátskej etiky.

Zámerom Pozičného dokumentu Slovenskej advokátskej komory je predstavenie stratégie, na základe ktorej bude SAK ďalej presadzovať svoje hodnotové piliere spôsobom zodpovedajúcim aktuálnemu spoločenskému, technologickému a právnemu vývoju v spoločnosti. Účelom predkladanej koncepcie je otvoriť diskusiu medzi členmi advokátskej profesie a rozpracovať súbor budúcich krokov a opatrení.

Postavenie advokáta, advokácie a advokátskej komory v spoločnosti

Poslaním **advokáta** je prispievať k rešpektovaniu práva a zachovávaniu ľudskej dôstojnosti, byť dôverným poradcom a zástupcom klienta a byť odborníkom v oblasti práva. Zároveň má advokát predchádzať sporom alebo zabezpečiť, aby spory boli vyriešené v súlade s uznanými princípmi civilného, verejného alebo trestného práva a s náležitým ohľadom na práva a záujmy klientov. Advokáti nesú viacnásobnú zodpovednosť - voči osobám a organizáciám, ktorým poskytujú služby, voči kolegom v advokátskej kancelárii či zodpovednosť voči advokátskemu stavu. Svoje povinnosti si advokát plní v prvom rade v miere, v ktorej zastupuje svojho klienta a rešpektujúc deontologické pravidlá advokácie.

Poslaním **advokácie** je prispievať k celkovej rovnováhe a ochrane právneho štátu v praxi, k čomu má vytvorené právne prostriedky a postavenie uznané tradíciou, medzinárodným právom a medzinárodnými inštitúciami, zákonom o advokácii a ďalšími predpismi. Účelom advokácie nie je sebazachovanie, ale aj prínos k fungovaniu spoločnosti. Konaním v tomto duchu by mala advokácia budovať dôveru v právne služby a v právny štát. Dôrazom na nezávislosť, zodpovednosť, mlčanlivosť a najlepší záujem klienta predstavuje pridanú hodnotu pre prijímateľa právnych služieb. Advokácia je nenahraditeľnou súčasťou systému riadneho výkonu spravodlivosti.

Poslaním **advokátskej komory** je byť hlasom advokácie a upozorňovať, ak niektoré z týchto povinností alebo zásad sú ohrozené. Advokátska komora je zárukou efektívnej implementácie poslania advokácie, ktoré je vo verejnom záujme a slúži k ochrane práv verejnosti. Slovenská advokátska komora si plní početné úlohy stanovené zákonom, zároveň však vyvíja aj úsilie nad rámec riešenia interných stavovských záležitostí. Úlohou orgánov SAK je poskytnúť ochranu výkonu povolania svojich členov a zároveň nájsť správnu mieru zasadenia sa o kultiváciu právneho prostredia, zvyšovanie kvality právnych služieb, zlepšovanie prístupu k advokátovi, ale aj apel na rešpektovanie základných práv, ústavnosti a zákonnosti, brzd a protiváh zo strany štátu. Slovenská advokátska komora má prispievať na dennej báze k budovaniu identity advokátskeho stavu na základe vnútorného stavovského hodnotového systému.

Postavenie advokáta, advokácie a advokátskej komory v spoločnosti

Poslaním **advokáta** je prispievať k rešpektovaniu práva a zachovávaniu ľudskej dôstojnosti, byť dôverným poradcom a zástupcom klienta a byť odborníkom v oblasti práva. Zároveň má advokát predchádzať sporom alebo zabezpečiť, aby spory boli vyriešené v súlade s uznanými princípmi civilného, verejného alebo trestného práva a s náležitým ohľadom na práva a záujmy klientov. Advokáti nesú viacnásobnú zodpovednosť - voči osobám a organizáciám, ktorým poskytujú služby, voči kolegom v advokátskej kancelárii či zodpovednosť voči advokátskemu stavu. Svoje povinnosti si advokát plní v prvom rade v miere, v ktorej zastupuje svojho klienta a rešpektujúc deontologické pravidlá advokácie.

Poslaním **advokácie** je prispievať k celkovej rovnováhe a ochrane právneho štátu v praxi, k čomu má vytvorené právne prostriedky a postavenie uznané tradíciou, medzinárodným právom a medzinárodnými inštitúciami, zákonom o advokácii a ďalšími predpismi. Účelom advokácie nie je sebazachovanie, ale aj prínos k fungovaniu spoločnosti. Konaním v tomto duchu by mala advokácia budovať dôveru v právne služby a v právny štát. Dôrazom na nezávislosť, zodpovednosť, mlčanlivosť a najlepší záujem klienta predstavuje pridanú hodnotu pre prijímateľa právnych služieb. Advokácia je nenahraditeľnou súčasťou systému riadneho výkonu spravodlivosti.

Poslaním **advokátskej komory** je byť hlasom advokácie a upozorňovať, ak niektoré z týchto povinností alebo zásad sú ohrozené. Advokátska komora je zárukou efektívnej implementácie poslania advokácie, ktoré je vo verejnom záujme a slúži k ochrane práv verejnosti. Slovenská advokátska komora si plní početné úlohy stanovené zákonom, zároveň však vyvíja aj úsilie nad rámec riešenia interných stavovských záležitostí. Úlohou orgánov SAK je poskytnúť ochranu výkonu povolania svojich členov a zároveň nájsť správnu mieru zasadenia sa o kultiváciu právneho prostredia, zvyšovanie kvality právnych služieb, zlepšovanie prístupu k advokátovi, ale aj apel na rešpektovanie základných práv, ústavnosti a zákonnosti, brzd a protiváh zo strany štátu. Slovenská advokátska komora má prispievať na dennej báze k budovaniu identity advokátskeho stavu na základe vnútorného stavovského hodnotového systému.

Hodnotové východiská a piliere advokácie

Na realizáciu jednotlivých aspektov zodpovednosti a povinností advokáta sa vyžaduje rešpekt voči základným hodnotám advokácie. Ide o piliere advokácie určujúce líniu hodnôt, ktorá musí zostať zachovaná aj v meniacom sa trhovom prostredí. S ohľadom na široký rámec úloh advokátov ako odborníkov, poradcov a lídrov je nevyhnutné, aby si advokáti uvedomovali, že plnenie ich etických povinností je priamo úmerne dôležité.

Prvú skupinu pilierov tvoria všeobecne platné hodnoty, z ktorých by mala vychádzať tvorba každej normatívnej i sociálnej normy:

1. **Rešpekt voči ľudskej dôstojnosti**

Ľudská dôstojnosť je východiskom všetkých ostatných základných práv, zahŕňa v sebe uznanie rovnocennosti všetkých ľudských bytostí v duchu prirodzeného práva (život človeka je hodnotný už len preto, že je človekom, žiadny život nie je viac alebo menej hodnotný ako iný). Poslaním advokáta je zabezpečiť dôstojné a slušné správanie voči každej ľudskej bytosti, a zabezpečenie základných ľudských práv a slobôd v zmysle zásad právneho štátu. Advokát slúži účelu ľudskej dôstojnosti rešpektovaním individuálnej autonómie klienta.

2. **Dosahovanie všeobecného dobra**

Účelom advokácie je nielen sebazachovanie, ale aj prínos k fungovaniu spoločnosti. Opatrenia prijaté na účely stavovskej regulácie advokátov musia rešpektovať a podporovať fungovanie právneho štátu a prístup k spravodlivosti. Zlyhania v otázke prístupu k spravodlivosti či právu vedú k spochybňovaniu spoločenskej zmluvy z dôvodu straty dôvery občanov v právo a spravodlivosť.

3. **Uznávanie subsidiarity**

Akákoľvek činnosť každej spoločnosti je svojou podstatou a povahou subsidiárna; má napomáhať členom spoločnosti a ponechať v ich právomoci všetko, čo sa dá vykonať ich vlastnými silami. Prijatie každého opatrenia a rozdelenie kompetencií je nutné prehodnotiť vo svetle princípu subsidiarity, či už ide o individuálnu alebo normatívnu úroveň. Princíp subsidiarity ako prehĺbenie myšlienky demokracie odôvodňuje aj úlohy a reguláciu samosprávy a teda výnimkou nie je ani činnosť advokáta a advokátskej komory.

Hodnotové východiská a piliere advokácie

Na realizáciu jednotlivých aspektov zodpovednosti a povinností advokáta sa vyžaduje rešpekt voči základným hodnotám advokácie. Ide o piliere advokácie určujúce líniu hodnôt, ktorá musí zostať zachovaná aj v meniacom sa trhovom prostredí. S ohľadom na široký rámec úloh advokátov ako odborníkov, poradcov a lídrov je nevyhnutné, aby si advokáti uvedomovali, že plnenie ich etických povinností je priamo úmerne dôležité.

Prvú skupinu pilierov tvoria všeobecne platné hodnoty, z ktorých by mala vychádzať tvorba každej normatívnej i sociálnej normy:

1. **Rešpekt voči ľudskej dôstojnosti**

Ľudská dôstojnosť je východiskom všetkých ostatných základných práv, zahŕňa v sebe uznanie rovnocennosti všetkých ľudských bytostí v duchu prirodzeného práva (život človeka je hodnotný už len preto, že je človekom, žiadny život nie je viac alebo menej hodnotný ako iný). Poslaním advokáta je zabezpečiť dôstojné a slušné správanie voči každej ľudskej bytosti, a zabezpečenie základných ľudských práv a slobôd v zmysle zásad právneho štátu. Advokát slúži účelu ľudskej dôstojnosti rešpektovaním individuálnej autonómie klienta.

2. **Dosahovanie všeobecného dobra**

Účelom advokácie je nielen sebazachovanie, ale aj prínos k fungovaniu spoločnosti. Opatrenia prijaté na účely stavovskej regulácie advokátov musia rešpektovať a podporovať fungovanie právneho štátu a prístup k spravodlivosti. Zlyhania v otázke prístupu k spravodlivosti či právu vedú k spochybňovaniu spoločenskej zmluvy z dôvodu straty dôvery občanov v právo a spravodlivosť.

3. **Uznávanie subsidiarity**

Akákoľvek činnosť každej spoločnosti je svojou podstatou a povahou subsidiárna; má napomáhať členom spoločnosti a ponechať v ich právomoci všetko, čo sa dá vykonať ich vlastnými silami. Prijatie každého opatrenia a rozdelenie kompetencií je nutné prehodnotiť vo svetle princípu subsidiarity, či už ide o individuálnu alebo normatívnu úroveň. Princíp subsidiarity ako prehĺbenie myšlienky demokracie odôvodňuje aj úlohy a reguláciu samosprávy a teda výnimkou nie je ani činnosť advokáta a advokátskej komory.

4. Prejavenie solidarity

Princíp solidarity v sebe zahŕňa požiadavku zvýšenej ochrany zraniteľných skupín, snahu o zlepšenie ich životných podmienok, podpora sociálneho dialógu a boj so sociálnym vylúčením. Sociálny model by mal v sebe zahŕňať zvýšenú podporu pro bono aktivít a poskytovanie služieb vo verejnom záujme, resp. poskytovanie základných služieb aj tým, ktorí si to reálne nemôžu dovoliť. V tomto duchu je úlohou advokácie a štátu podieľanie sa na čo najefektívnejšom systéme právnej pomoci osobám v hmotnej núdzi, aby finančná stránka nepredstavovala neprekonateľnú prekážku prístupu k spravodlivosti.

5. Rešpektovania právneho poriadku

Právny systém, ktorý napriek chybám v zásade možno považovať za dobrý a spravodlivý so sebou nesie požiadavku na rešpekt práva zo strany uvedomelého občana a teda povinnosť riadiť sa, pridržať sa právnych ustanovení, ktoré sú jeho obsahom. Negatívnou stránkou je paradox, v zmysle ktorého tí, ktorí právo nerešpektujú, požívajú viac výhod a menej povinností. Napriek tomu ide o racionálny morálny princíp, ktorý majú advokáti svojou činnosťou a postojmi podporovať a zachovávať.

Druhú skupinu tvoria princípy charakteristické pre efektívny výkon advokácie:

6. Efektívna ochrana práv občana, ale aj celého systému justície

Advokát je pri výkone svojho povolania povinný konať v záujme klienta a na prospech klienta využívať svoje vedomosti a skúsenosti, skutkové a právne argumenty a možnosti dané právnym poriadkom. Systém justície klienta chráni aj inštitútom povinného zastúpenia, ktorý rovnako prispieva aj k funkčnému systému justície ako celku.

7. Zachovanie nezávislosti

Poslaním advokácie je chrániť občana pred mocenským postavením štátu. Preto je nevyhnutné zachovanie princípu nezávislosti. Pri výkone svojej činnosti a pri poskytovaní rád klientovi a jeho zastupovaní musí byť advokát nezávislý - politicky, ekonomicky aj po intelektuálnej/rozumovej stránke. V opačnom prípade, kedy je advokácia pod vplyvom regulácie a kontroly štátu, tento cieľ nemožno

4. Prejavenie solidarity

Princíp solidarity v sebe zahŕňa požiadavku zvýšenej ochrany zraniteľných skupín, snahu o zlepšenie ich životných podmienok, podpora sociálneho dialógu a boj so sociálnym vylúčením. Sociálny model by mal v sebe zahŕňať zvýšenú podporu pro bono aktivít a poskytovanie služieb vo verejnom záujme, resp. poskytovanie základných služieb aj tým, ktorí si to reálne nemôžu dovoliť. V tomto duchu je úlohou advokácie a štátu podieľanie sa na čo najefektívnejšom systéme právnej pomoci osobám v hmotnej núdzi, aby finančná stránka nepredstavovala neprekonateľnú prekážku prístupu k spravodlivosti.

5. Rešpektovania právneho poriadku

Právny systém, ktorý napriek chybám v zásade možno považovať za dobrý a spravodlivý so sebou nesie požiadavku na rešpekt práva zo strany uvedomelého občana a teda povinnosť riadiť sa, pridržať sa právnych ustanovení, ktoré sú jeho obsahom. Negatívnou stránkou je paradox, v zmysle ktorého tí, ktorí právo nerešpektujú, požívajú viac výhod a menej povinností. Napriek tomu ide o racionálny morálny princíp, ktorý majú advokáti svojou činnosťou a postojmi podporovať a zachovávať.

Druhú skupinu tvoria princípy charakteristické pre efektívny výkon advokácie:

6. Efektívna ochrana práv občana, ale aj celého systému justície

Advokát je pri výkone svojho povolania povinný konať v záujme klienta a na prospech klienta využívať svoje vedomosti a skúsenosti, skutkové a právne argumenty a možnosti dané právnym poriadkom. Systém justície klienta chráni aj inštitútom povinného zastúpenia, ktorý rovnako prispieva aj k funkčnému systému justície ako celku.

7. Zachovanie nezávislosti

Poslaním advokácie je chrániť občana pred mocenským postavením štátu. Preto je nevyhnutné zachovanie princípu nezávislosti. Pri výkone svojej činnosti a pri poskytovaní rád klientovi a jeho zastupovaní musí byť advokát nezávislý - politicky, ekonomicky aj po intelektuálnej/rozumovej stránke. V opačnom prípade, kedy je advokácia pod vplyvom regulácie a kontroly štátu, tento cieľ nemožno

dosiahnuť. Znamená to, že musí byť nezávislý od štátu a iných dôležitých záujmov, ako aj od neprimeraného vplyvu a tlaku svojich obchodných spoločníkov. Ak má požívať dôveru tretích strán a súdu, musí zostať nezávislým aj od klienta samotného. Podstatnou oporou nezávislosti každého advokáta je samoregulácia povolania.

8. Povinnosť mlčanlivosti a ochrana profesijného tajomstva

Podstatou výkonu advokácie je skutočnosť, že klient sa môže zdôveriť svojmu advokátovi s vecami, ktoré nepovie nikomu inému. Advokát by mal prijímať informácie klienta ako dôverné. Bez istoty zachovania mlčanlivosti mu klient nemôže dôverovať. Zachovávanie mlčanlivosti nie je len povinnosťou advokáta, ale aj základné právo klienta. Komunikácia medzi klientom a advokátom nesmie byť zneužitá v neprospech klienta.

9. Predchádzanie konfliktu záujmov

Advokát sa musí vyhýbať konfliktu záujmov. Advokát nesmie zastupovať dvoch klientov v jednej veci, ak hrozí konflikt ich záujmov. Rovnako sa musí vyhnúť zastupovaniu nového klienta, ak sa o ňom dozvedel dôverné informácie od svojho bývalého alebo súčasného klienta. Nemôže prevziať zastupovanie v prípade hrozby konfliktu záujmov medzi ním a klientom. Ak konflikt záujmov vznikne počas zastupovania, advokát musí zastúpenie skončiť.

Budúcnosť advokácie začína pri koncipientskej praxi

V roku 2012 bola prijatá novela zákona o advokácii, v rámci ktorej bola regulácia povolania doplnená o nové prvky v rámci jednotlivých etáp vstupu do advokácie: sprísnenie kvalitatívneho kritéria absolvovaného vysokoškolského vzdelania, predĺženie praxe, obmedzenie počtu koncipientov na školiteľa. V marci 2019 bola na základe poslaneckých návrhov prijatá novela zákona o advokácii, ktorá opätovne skrátila dĺžku koncipientskej praxe na tri roky a rozšírila možnosti započítania inej praxe. S ohľadom na krátkosť aplikácie 5 ročnej praxe je ťažké až nemožné adekvátne vyhodnotiť účinky tejto zmeny na kvalitu uchádzačov o advokátske povolanie, hoci prvé výsledky ukazovali vyššiu úspešnosť na skúškach.

V porovnaní s inými profesiami je advokácia najviac otvorená vstupu nových členov, keďže ide o slobodné povolanie, v ktorom sa neaplikuje numerus clausus ani obmedzenie pokusov zložiť advokátsku

dosiahnuť. Znamená to, že musí byť nezávislý od štátu a iných dôležitých záujmov, ako aj od neprimeraného vplyvu a tlaku svojich obchodných spoločníkov. Ak má požívať dôveru tretích strán a súdu, musí zostať nezávislým aj od klienta samotného. Podstatnou oporou nezávislosti každého advokáta je samoregulácia povolania.

8. Povinnosť mlčanlivosti a ochrana profesijného tajomstva

Podstatou výkonu advokácie je skutočnosť, že klient sa môže zdôveriť svojmu advokátovi s vecami, ktoré nepovie nikomu inému. Advokát by mal prijímať informácie klienta ako dôverné. Bez istoty zachovania mlčanlivosti mu klient nemôže dôverovať. Zachovávanie mlčanlivosti nie je len povinnosťou advokáta, ale aj základné právo klienta. Komunikácia medzi klientom a advokátom nesmie byť zneužitá v neprospech klienta.

9. Predchádzanie konfliktu záujmov

Advokát sa musí vyhýbať konfliktu záujmov. Advokát nesmie zastupovať dvoch klientov v jednej veci, ak hrozí konflikt ich záujmov. Rovnako sa musí vyhnúť zastupovaniu nového klienta, ak sa o ňom dozvedel dôverné informácie od svojho bývalého alebo súčasného klienta. Nemôže prevziať zastupovanie v prípade hrozby konfliktu záujmov medzi ním a klientom. Ak konflikt záujmov vznikne počas zastupovania, advokát musí zastúpenie skončiť.

Budúcnosť advokácie začína pri koncipientskej praxi

V roku 2012 bola prijatá novela zákona o advokácii, v rámci ktorej bola regulácia povolania doplnená o nové prvky v rámci jednotlivých etáp vstupu do advokácie: sprísnenie kvalitatívneho kritéria absolvovaného vysokoškolského vzdelania, predĺženie praxe, obmedzenie počtu koncipientov na školiteľa. V marci 2019 bola na základe poslaneckých návrhov prijatá novela zákona o advokácii, ktorá opätovne skrátila dĺžku koncipientskej praxe na tri roky a rozšírila možnosti započítania inej praxe. S ohľadom na krátkosť aplikácie 5 ročnej praxe je ťažké až nemožné adekvátne vyhodnotiť účinky tejto zmeny na kvalitu uchádzačov o advokátske povolanie, hoci prvé výsledky ukazovali vyššiu úspešnosť na skúškach.

V porovnaní s inými profesiami je advokácia najviac otvorená vstupu nových členov, keďže ide o slobodné povolanie, v ktorom sa neaplikuje numerus clausus ani obmedzenie pokusov zložiť advokátsku

skúšku. Zároveň možno povedať, že advokácia je všestrannejšie povolanie s prísnym deontologickým rámcom, ktorý si musia uchádzači o advokátske povolanie dostatočne osvojiť pred tým, ako začnú poskytovať právne služby na vlastnú zodpovednosť.

SAK sa už pred prijatím novely z roku 2019 zamerala na komplexnú zmenu povinného vzdelávacieho systému koncipientov v snahe pomôcť zvýšiť kvalitu ich vedomostí a zručností, bol spracovaný profil absolventa praxe, založená komisia pre veci koncipientske, prebiehala diskusia s právnickými fakultami a zintenzívnila sa podpora vzdelávacích príležitostí koncipientov v zahraničí.

Komplexná reforma vzdelávania koncipientov

Leitmotívom reformy, ktorej ideový zámer bol prijatý v roku 2018, bola potreba zaoberať sa nielen teóriou právnych odvetví, ale aj právnou praxou. Predchádzajúci systém vzdelávania sa orientoval na informatívny spôsobom opisu súčasného právneho stavu a riešenia aplikačných problémov. Nová koncepcia vzdelávania rozširuje tento základ o praktické semináre, na ktorých si koncipienti v malých skupinách môžu pod dohľadom lektora cvičiť svoju schopnosť riešiť právny problém na základe prípadovej štúdie, resp. vypracovaním návrhov podaní. Od lektora a koncipientov sa očakáva kreativita a aktívny prístup tak, aby praktické cvičenie splnilo účel - poukázať na časté problémy pri aplikácii právnych predpisov a naučiť koncipientov verbálne vystupovať, vecne argumentovať svoj problém a nachádzať aplikačné riešenia, zvládnuť situáciu v medziach advokátskej etiky.

Požadovaný profil absolventa

V nadväznosti na nový vzdelávací poriadok schválila SAK aj profil absolventa praxe, ktorý obsahuje vymedzenie minimálnych vedomostí a zručností, ktoré by mal mať koncipient v čase advokátskej skúšky. Profil je rozdelený na viaceré oblasti - deontológia, praktické vedomosti a zručnosti v oblasti právneho výskumu, analytické schopnosti, schopnosť posúdiť potreby klienta, schopnosť komunikovať, pracovať efektívne a schopnosti spojené s vedením advokátskej kancelárie a praxe.

skúšku. Zároveň možno povedať, že advokácia je všestrannejšie povolanie s prísnym deontologickým rámcom, ktorý si musia uchádzači o advokátske povolanie dostatočne osvojiť pred tým, ako začnú poskytovať právne služby na vlastnú zodpovednosť.

SAK sa už pred prijatím novely z roku 2019 zamerala na komplexnú zmenu povinného vzdelávacieho systému koncipientov v snahe pomôcť zvýšiť kvalitu ich vedomostí a zručností, bol spracovaný profil absolventa praxe, založená komisia pre veci koncipientske, prebiehala diskusia s právnickými fakultami a zintenzívnila sa podpora vzdelávacích príležitostí koncipientov v zahraničí.

Komplexná reforma vzdelávania koncipientov

Leitmotívom reformy, ktorej ideový zámer bol prijatý v roku 2018, bola potreba zaoberať sa nielen teóriou právnych odvetví, ale aj právnou praxou. Predchádzajúci systém vzdelávania sa orientoval na informatívny spôsobom opisu súčasného právneho stavu a riešenia aplikačných problémov. Nová koncepcia vzdelávania rozširuje tento základ o praktické semináre, na ktorých si koncipienti v malých skupinách môžu pod dohľadom lektora cvičiť svoju schopnosť riešiť právny problém na základe prípadovej štúdie, resp. vypracovaním návrhov podaní. Od lektora a koncipientov sa očakáva kreativita a aktívny prístup tak, aby praktické cvičenie splnilo účel - poukázať na časté problémy pri aplikácii právnych predpisov a naučiť koncipientov verbálne vystupovať, vecne argumentovať svoj problém a nachádzať aplikačné riešenia, zvládnuť situáciu v medziach advokátskej etiky.

Požadovaný profil absolventa

V nadväznosti na nový vzdelávací poriadok schválila SAK aj profil absolventa praxe, ktorý obsahuje vymedzenie minimálnych vedomostí a zručností, ktoré by mal mať koncipient v čase advokátskej skúšky. Profil je rozdelený na viaceré oblasti - deontológia, praktické vedomosti a zručnosti v oblasti právneho výskumu, analytické schopnosti, schopnosť posúdiť potreby klienta, schopnosť komunikovať, pracovať efektívne a schopnosti spojené s vedením advokátskej kancelárie a praxe.

Vytvorenie komisie pre veci koncipientske

SAK zriadila poradnú komisiu pre veci koncipientske za účelom lepšej komunikácie komory s advokátskymi koncipientmi, získavania informácií o požiadavkách advokátskych koncipientov či ich názoroch na činnosť komory. Z iniciatívy komisie je v Bulletine slovenskej advokácie pravidelná rubrika venovaná koncipientskym témam.

Podpora účasti koncipientov na zahraničných projektoch

SAK od roku 2018 finančne podporuje advokátskych koncipientov a čerstvých advokátov v získavaní vzdelania, skúseností a zručností aj formou účasti na projektoch zahraničných komôr a vzdelávacích inštitúcií. Postupne sa okruh týchto aktivít zväčšuje.

Vytvorenie komisie pre veci koncipientske

SAK zriadila poradnú komisiu pre veci koncipientske za účelom lepšej komunikácie komory s advokátskymi koncipientmi, získavania informácií o požiadavkách advokátskych koncipientov či ich názoroch na činnosť komory. Z iniciatívy komisie je v Bulletine slovenskej advokácie pravidelná rubrika venovaná koncipientskym témam.

Podpora účasti koncipientov na zahraničných projektoch

SAK od roku 2018 finančne podporuje advokátskych koncipientov a čerstvých advokátov v získavaní vzdelania, skúseností a zručností aj formou účasti na projektoch zahraničných komôr a vzdelávacích inštitúcií. Postupne sa okruh týchto aktivít zväčšuje.

Komunikácia – advokáti navzájom a advokácia navonok

Spolupatričnosť v rámci profesie

Cieľom SAK by malo byť posilnenie kolegiality, spolupatričnosti, odbornej výmeny a stavovskej hrdosti. Každý advokát má dbať na zachovanie vlastnej dobrej povesti, ale aj dobrej povesti samotnej profesie. Členovia komory by mali byť motivovaní sa aktívne podieľať svojimi podnetmi na chode stavovskej organizácie.

Vysoký počet členov v rámci profesie prirodzene komplikuje dosiahnutie vzájomného networkingu a vytvára sa dojem, že stavovská organizácia je svojim členom vzdialená. SAK preto usiluje o vytvorenie širšieho priestoru pre dialóg prostredníctvom odborných a spoločenských podujatí, ako aj moderných komunikačných a technických prostriedkov. Regionálne vzdelávacie podujatia a neskôr webináre umožnili advokátom zdieľať témy po odbornej stránke, sociálne siete slúžia na otvorenie neformálnej debaty a priame sprostredkovanie informácie každému, kto má záujem o ďalšie formy komunikácie okrem bežných komunikačných kanálov SAK (web, newsletter). Obmedzenie hromadných akcií počas pandémie COVID-19 znemožnilo mnohé plánované aktivity pre členov, ktorých cieľom bolo posilniť pocit spolupatričnosti. Zároveň však možno krízu vnímať ako nový spoločný menovateľ a hľadať nové cesty pre spájanie advokátov.

Komunikácia – advokáti navzájom a advokácia navonok

Spolupatričnosť v rámci profesie

Cieľom SAK by malo byť posilnenie kolegiality, spolupatričnosti, odbornej výmeny a stavovskej hrdosti. Každý advokát má dbať na zachovanie vlastnej dobrej povesti, ale aj dobrej povesti samotnej profesie. Členovia komory by mali byť motivovaní sa aktívne podieľať svojimi podnetmi na chode stavovskej organizácie.

Vysoký počet členov v rámci profesie prirodzene komplikuje dosiahnutie vzájomného networkingu a vytvára sa dojem, že stavovská organizácia je svojim členom vzdialená. SAK preto usiluje o vytvorenie širšieho priestoru pre dialóg prostredníctvom odborných a spoločenských podujatí, ako aj moderných komunikačných a technických prostriedkov. Regionálne vzdelávacie podujatia a neskôr webináre umožnili advokátom zdieľať témy po odbornej stránke, sociálne siete slúžia na otvorenie neformálnej debaty a priame sprostredkovanie informácie každému, kto má záujem o ďalšie formy komunikácie okrem bežných komunikačných kanálov SAK (web, newsletter). ~~Obmedzenie hromadných akcií počas pandémie COVID-19 znemožnilo mnohé plánované aktivity pre členov, ktorých cieľom bolo posilniť pocit spolupatričnosti. Zároveň však možno krízu vnímať ako nový spoločný menovateľ a hľadať nové cesty pre spájanie advokátov.~~

Obraz advokácie v očiach verejnosti

S ohľadom na to, že v posledných rokoch čelí spoločnosť bezprecedentným informáciám o zneužívaní moci, ktoré mali negatívny vplyv na dôveru verejnosti v základné prvky právneho štátu, SAK vyvinula snahu o dialóg v rámci právnických profesií a upozorňuje, že napriek publikovaným zlyhaniam jednotlivcov, drvivá väčšina právnikov dennodenne vykonáva svoje povolanie a poslanie vo vernosti hodnotám, ktoré sú spojené s profesijným stavom a využíva právne nástroje tak, aby právo, morálka a spravodlivosť boli pravidlom. SAK priebežne upriamuje pozornosť odbornej i širšej verejnosti na fakt, že médiá často stotožňujú prácu advokáta pre klienta s jeho inou činnosťou, čím ho neprimerane stigmatizujú. Pochybenia individuálnych advokátov by mali byť prísne disciplinárne trestané, ale nemali by vrhať zlé svetlo na celú advokáciu.

SAK má funkčne a efektívne nastavený systém disciplinárnych konaní. Úlohou komory je riešiť zlyhania advokátov v etickej rovine a rovine advokátskych predpisov. Netreba si zamieňať úlohu advokátskej komory a orgánov činných v trestnom konaní, teda polície a prokuratúry. Na SAK je ročne doručených 450-500 sťažností na advokátov, ktoré vyhodnocuje revízna komisia SAK. Disciplinárne senáty rozhodujú ročne v priemere 100 vecí a v 75 percentách prípadov uznajú vinu advokáta a udelia sankciu za disciplinárne porušenie advokátskych predpisov a etiky. Rozhodnutia sú preskúmateľné správnym súdom.

SAK by však mala zvážiť prijatie opatrení, ktoré by prispeli k zvýšeniu transparentnosti a predvídateľnosti v súvislosti s disciplinárnymi previneniami. Komunikačná stratégia by mala byť nastavená tak, aby posilňovala dôveru spoločnosti v právo a advokáciu. Slovenská advokátska komora v tomto smere vyvinula úsilie o zmeny v právnej úpravy a nastavenia pravidiel informovania o disciplinárnych konaniach.

Súčasťou práce advokáta je vo väčšej alebo menšej miere poskytovanie služieb pro bono, či už ide o úvodnú konzultáciu alebo dlhodobý projekt vybranej skupine. SAK by mala usilovať o zviditeľnenie pozitívnych príkladov praxe.

Obraz advokácie v očiach verejnosti

S ohľadom na to, že v posledných rokoch čelí spoločnosť bezprecedentným informáciám o zneužívaní moci, ktoré mali negatívny vplyv na dôveru verejnosti v základné prvky právneho štátu, SAK vyvinula snahu o dialóg v rámci právnických profesií a upozorňuje, že napriek publikovaným zlyhaniam jednotlivcov, drvivá väčšina právnikov dennodenne vykonáva svoje povolanie a poslanie vo vernosti hodnotám, ktoré sú spojené s profesijným stavom a využíva právne nástroje tak, aby právo, morálka a spravodlivosť boli pravidlom. SAK priebežne upriamuje pozornosť odbornej i širšej verejnosti na fakt, že médiá často stotožňujú prácu advokáta pre klienta s jeho inou činnosťou, čím ho neprimerane stigmatizujú. Pochybenia individuálnych advokátov by mali byť prísne disciplinárne trestané, ale nemali by vrhať zlé svetlo na celú advokáciu.

SAK má funkčne a efektívne nastavený systém disciplinárnych konaní. Úlohou komory je riešiť zlyhania advokátov v etickej rovine a rovine advokátskych predpisov. Netreba si zamieňať úlohu advokátskej komory a orgánov činných v trestnom konaní, teda polície a prokuratúry. Na SAK je ročne doručených 450-500 sťažností na advokátov, ktoré vyhodnocuje revízna komisia SAK. Disciplinárne senáty rozhodujú ročne v priemere 100 vecí a v 75 percentách prípadov uznajú vinu advokáta a udelia sankciu za disciplinárne porušenie advokátskych predpisov a etiky. Rozhodnutia sú preskúmateľné správnym súdom.

SAK by však mala zvážiť prijatie opatrení, ktoré by prispeli k zvýšeniu transparentnosti a predvídateľnosti v súvislosti s disciplinárnymi previneniami. Komunikačná stratégia by mala byť nastavená tak, aby posilňovala dôveru spoločnosti v právo a advokáciu. Slovenská advokátska komora v tomto smere vyvinula úsilie o zmeny v právnej úpravy a nastavenia pravidiel informovania o disciplinárnych konaniach.

Súčasťou práce advokáta je vo väčšej alebo menšej miere poskytovanie služieb pro bono, či už ide o úvodnú konzultáciu alebo dlhodobý projekt vybranej skupine. SAK by mala usilovať o zviditeľnenie pozitívnych príkladov praxe.

Pozícia komory k verejným vyjadreniam

Slovenská advokátska komora má ako stavovská inštitúcia potenciál prostredníctvom svojich členov prispievať k odbornej diskusii v oblasti práva,

právneho štátu, justície či základných práv a slobôd. Tieto oblasti však často veľmi úzko súvisia s činnosťou štátnych orgánov a sú zasadené do politického kontextu. Slovenská advokátska komora presadzuje konzistentne pozíciu, že sa ako apolitická samosprávna organizácia má zapájať výlučne do odbornej časti diskusie a zo zásady nekomentovať jej politické rozmery. Komora by v mene svojich členov mala vystupovať verejne najmä vo vzťahu k témam, ktoré sa týkajú advokácie, a nevystupovať ako arbiter v témach, ktoré s advokáciou nesúvisia. Podporu tomuto postoju vyjadrili v internom prieskume SAK, ktorý bol zverejnený pod názvom *Dôveryhodnosť, prestíž a etika advokátskeho stavu na Slovensku* viac ako dve tretiny respondentov, ktorí reagovali, že zapájanie sa do politických či etických sporov vo verejnom priestore, ktoré priamo nesúvisia s advokáciou, nie je úlohou komory. Aj v advokátskom stave teda dominuje inklinácia k profesionálnemu a apolitickému charakteru organizácie a preferovanie zdržanlivosti pri verejnej angažovanosti mimo základných úloh komory. Hoci nie je možné zaručiť, že postoje komory nebudú individuálne interpretované iným spôsobom, SAK by sa mala naďalej usilovať o to, aby bola dôsledne apolitickou organizáciou, ktorá má v základných otázkach ochrany advokácie a právneho štátu stabilné a jasné postoje.

Úloha advokácie pri poskytovaní právnej pomoci

Poskytovanie bezplatnej právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi bolo vždy súčasťou výkonu advokátskeho povolania. Každý, bez ohľadu na finančné zabezpečenie, má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom (čl. 47 ods. 2 Ústavy SR). Systém právnej pomoci by mal byť nastavený tak, aby bola splnená úloha štátu podľa čl. 46 a 47 Ústavy SR a právnu službu poskytoval nezávislý odborník s nadobudnutou praxou, odbornou skúškou, poistením a disciplinárnou zodpovednosťou. Pre plné porozumenie a vyhodnotenie povahy právneho problému a pre praktickú a účinnú ochranu dotknutých ľudských práv je dôležité, aby právnu službu poskytovali advokáti. Kľúčové princípy advokácie – nezávislosť, mlčanlivosť a predchádzanie konfliktu záujmov a ich účinná regulácia stavovskými organizáciami – predstavujú garanciu toho, že právna služba je poskytovaná v súlade s požiadavkami právneho štátu.

S ohľadom na postupné rozširovanie rozsahu činností Centra právnej pomoci (CPP) SAK

otvorila diskusiu o postavení CPP, jeho zamestnancov a advokátov v systéme právnej pomoci. Slovenská advokátska komora podporuje posilnenie poskytovania právnych služieb osobám v materiálnej núdzi advokátmi. Úlohy zamestnanca CPP a advokáta sa v rámci systému poskytovania právnej pomoci síce dopĺňajú, ale zároveň výrazne líšia. Ak má byť garantovaná skutočná rovnosť ľudí pri realizácii práva na právnu pomoc, žiadateľ o právnu pomoc by mal mať vždy prístup k osobe oprávnenej poskytovať právnu službu podľa zákona, teda k advokátovi.

Aktuálny systém právnej pomoci a výška neprimerane nízkych paušálnych náhrad za poskytovanie bezplatnej právnej pomoci však z dlhodobého hľadiska neprispieva k efektívnemu poskytovaniu právnych služieb advokátmi. Cieľom systému právnej pomoci je uľahčiť alebo umožniť žiadateľom prístup k spravodlivosti a k advokátovi. Ide o systém právnej pomoci, ktorého náklady má znášať štát. V realite však dochádza k tomu, že samostatne pôsobiaci advokát sa prevzatím zastupovania dostáva do červených čísiel. Systém právnej pomoci sa líši od činností advokátov pro bono, ktoré advokáti zvyknú poskytovať z vlastnej iniciatívy, a nemal by sa spoliehať na to, že advokát náklady na právne zastupovanie v prípade ustanovenia zo strany štátu pokryje z vlastných prostriedkov. Slovenská advokátska komora zastáva ideu reformy systému bezplatnej právnej pomoci tak, aby boli štátom vyčlenené zdroje primárne určené na pokrytie nákladov na zastupovanie osôb v materiálnej núdzi advokátmi.

Advokácia vo veku informatizácie

Vývoj informačných technológií vytvára nové nároky a dilemy, ktorým musia advokáti bez výnimky čeliť a vyžaduje aj pripravenosť SAK na komplexné vnímanie dopadu nových nástrojov na advokáciu a schopnosť anticipovať budúce potreby. Na advokátov sú kladené požiadavky nadobudnúť nové zručnosti, vzdelanie, vybavenie kancelárie, v určitých prípadoch ďalšieho zamestnanca alebo preškolenie. SAK tu plní niekoľko úloh: pripomienkuje legislatívne zmeny, zastupuje svojich členov vo vzťahu k štátnym orgánom, poskytuje členom informácie a odborné školenia, realizuje vydávanie elektronických preukazov. Ďalej sa vyžaduje, aby SAK sledovala nielen aktuálny vnútroštátny vývoj, ale aj zahraničné, európske a globálne trendy a predpoklady budúceho vývoja. Zároveň je úlohou komory vnímať súvislosti vyplývajúce zo špecifického statusu advokáta, teda nové etické dilemy, nové formy pokútnictva. Nielen následkom krízy COVID-19, ktorá viedla k obmedzeniu pohybu, ľudia začali hľadať riešenia na svoje problémy viac na internete, zameriavať sa na ľahšie dostupné služby. Prieskumy ukazujú narastajúci trend v oblasti vyhľadávania advokáta, ktoré bolo kedysi založené na osobnom odporúčaní a dobrej povesti, dnes stále viac osôb hľadá advokáta individuálne cez internet bez osobného kontaktu.

Online platforma SAK

SAK začala vnútornú diskusiu a prieskum v otázke vytvorenia online platformy spravovanej komorou pre poskytovanie online právnych služieb advokátmi online. V súčasnosti stále častejšie kontakt medzi advokátom a klientom začína prostredníctvom internetu (vlastné internetové stránky, vyhľadávače, mailová komunikácia, etc.). Poskytovanie právnej služby cez internet je už bežnou formou výkonu advokácie ako regulovaného povolania. Internet je aj hnací motor pre rozvíjanie nových foriem ekonomickej výmeny. Technologický vývoj je príliš rýchly a zahraničné komory a organizácie sú všetky za jedno – debata nie je o tom či platformy áno alebo nie, ale o tom či s nami alebo bez nás. Zámerom je, aby SAK vystupovala ako poskytovateľ platformy a teda sprostredkovateľ vzťahu advokáta a klienta, aby zaručila, že digitálne prostredie má rovnakú ochranu ako tradičný vzťah advokát-klient. SAK predstavuje najvyššiu záruku ochrany dodržiavania stavovských pravidiel a etických princípov, odstránenie problému úniku dôverných informácií. Zároveň je online platforma moderná služba pre členov SAK.

Advokácia vo veku informatizácie

Vývoj informačných technológií vytvára nové nároky a dilemy, ktorým musia advokáti bez výnimky čeliť a vyžaduje aj pripravenosť SAK na komplexné vnímanie dopadu nových nástrojov na advokáciu a schopnosť anticipovať budúce potreby. Na advokátov sú kladené požiadavky nadobudnúť nové zručnosti, vzdelanie, vybavenie kancelárie, v určitých prípadoch ďalšieho zamestnanca alebo preškolenie. SAK tu plní niekoľko úloh: pripomienkuje legislatívne zmeny, zastupuje svojich členov vo vzťahu k štátnym orgánom, poskytuje členom informácie a odborné školenia, realizuje vydávanie elektronických preukazov. Ďalej sa vyžaduje, aby SAK sledovala nielen aktuálny vnútroštátny vývoj, ale aj zahraničné, európske a globálne trendy a predpoklady budúceho vývoja. Zároveň je úlohou komory vnímať súvislosti vyplývajúce zo špecifického statusu advokáta, teda nové etické dilemy, nové formy pokútnictva. Nielen následkom krízy COVID-19, ktorá viedla k obmedzeniu pohybu, ľudia začali hľadať riešenia na svoje problémy viac na internete, zameriavať sa na ľahšie dostupné služby. Prieskumy ukazujú narastajúci trend v oblasti vyhľadávania advokáta, ktoré bolo kedysi založené na osobnom odporúčaní a dobrej povesti, dnes stále viac osôb hľadá advokáta individuálne cez internet bez osobného kontaktu.

~~Online platforma SAK~~

~~SAK začala vnútornú diskusiu a prieskum v otázke vytvorenia online platformy spravovanej komorou pre poskytovanie online právnych služieb advokátmi online. V súčasnosti stále častejšie kontakt medzi advokátom a klientom začína prostredníctvom internetu (vlastné internetové stránky, vyhľadávače, mailová komunikácia, etc.). Poskytovanie právnej služby cez internet je už bežnou formou výkonu advokácie ako regulovaného povolania. Internet je aj hnací motor pre rozvíjanie nových foriem ekonomickej výmeny. Technologický vývoj je príliš rýchly a zahraničné komory a organizácie sú všetky za jedno – debata nie je o tom či platformy áno alebo nie, ale o tom či s nami alebo bez nás. Zámerom je, aby SAK vystupovala ako poskytovateľ platformy a teda sprostredkovateľ vzťahu advokáta a klienta, aby zaručila, že digitálne prostredie má rovnakú ochranu ako tradičný vzťah advokát-klient. SAK predstavuje najvyššiu záruku ochrany dodržiavania stavovských pravidiel a etických princípov, odstránenie problému úniku dôverných informácií. Zároveň je online platforma moderná služba pre členov SAK.~~

Kybernetická bezpečnosť a ochrana údajov

S prenikaním technológií do každodennej praxe si advokáti musia byť vedomí nových rizík. Jednou zo základných povinností advokáta je starostlivo strážiť dôvernosť komunikácie s klientom. Pri zmene formy komunikácie je nutné si osvojiť aj nové formy odbornej starostlivosti. Do tejto diskusie patrí téma cloudových služieb, šifrovanie, heslovanie, adekvátna ochrana nielen počítačov, ale aj notebookov, tabletov, mobilov.

Pri e-mailovej komunikácii s klientom, ktorá je v dnešnej dobe tou najčastejšou formou popri prezenčnej je advokátske tajomstvo vystavené potrebe zvýšenej ochrany z pohľadu možných únikov klientskych informácií vrátane osobných údajov. Je dôležité náležite voliť e-mailové komunikačné platformy, ktoré nie sú rizikové najmä z pohľadu ich zálohovania (ukladania) tretími subjektami bez súhlasu a vôle advokáta.

Slovenská advokátska komora aj za týmto účelom prijala štandardy, odporúčania a kritéria softvérových riešení pre výkon advokácie, ktoré predstavujú rámcovú stratégiu komory v súvislosti s potrebou náležitej starostlivosti a ochrany advokátskeho tajomstva pri správe klientskych údajov a dokumentov. Cieľom tejto stratégie je dlhodobo a sústavne advokátov informovať o potrebách dodržiavania aspoň minimálnych štandardov k zabezpečovaniu ochrany klientov a s tým súvisiaceho advokátskeho tajomstva v online priestore.

Využitie videokonferenčných nástrojov

Využitie videokonferencií zažíva rozmach. Komunikujeme na diaľku s klientmi, obchodnými partnermi, otvára sa možnosť väčšieho využitia videokonferencií a aj v súdnom konaní. SAK v rámci pripomienkovania legislatívy vyjadrila zásadné pripomienky ohľadom potreby zabezpečenia procesných záruk v trestnom konaní. Hoci využívanie videokonferenčných zariadení môže priniesť viaceré pozitíva, nesmieme zabudnúť na možné riziká pre spravodlivý proces, ktorý môže byť týmto nástrojom narušený. Posilnenie využitia videokonferenčného zariadenia v trestnom konaní a s tým súvisiace procesné konzekvencie pre trestné konanie majú za následok zvýšené riziko porušenia základných zásad trestného konania, a to najmä zásady kontradiktórnosti a bezprostrednosti. Úlohou komory je na tieto aspekty

Kybernetická bezpečnosť a ochrana údajov

S prenikaním technológií do každodennej praxe si advokáti musia byť vedomí nových rizík. Jednou zo základných povinností advokáta je starostlivo strážiť dôvernosť komunikácie s klientom. Pri zmene formy komunikácie je nutné si osvojiť aj nové formy odbornej starostlivosti. Do tejto diskusie patrí téma cloudových služieb, šifrovanie, heslovanie, adekvátna ochrana nielen počítačov, ale aj notebookov, tabletov, mobilov.

Pri e-mailovej komunikácii s klientom, ktorá je v dnešnej dobe tou najčastejšou formou popri prezenčnej je advokátske tajomstvo vystavené potrebe zvýšenej ochrany z pohľadu možných únikov klientskych informácií vrátane osobných údajov. Je dôležité náležite voliť e-mailové komunikačné platformy, ktoré nie sú rizikové najmä z pohľadu ich zálohovania (ukladania) tretími subjektami bez súhlasu a vôle advokáta.

Slovenská advokátska komora aj za týmto účelom prijala štandardy, odporúčania a kritéria softvérových riešení pre výkon advokácie, ktoré predstavujú rámcovú stratégiu komory v súvislosti s potrebou náležitej starostlivosti a ochrany advokátskeho tajomstva pri správe klientskych údajov a dokumentov. Cieľom tejto stratégie je dlhodobo a sústavne advokátov informovať o potrebách dodržiavania aspoň minimálnych štandardov k zabezpečovaniu ochrany klientov a s tým súvisiaceho advokátskeho tajomstva v online priestore.

Využitie videokonferenčných nástrojov

Využitie videokonferencií zažíva rozmach. Komunikujeme na diaľku s klientmi, obchodnými partnermi, otvára sa možnosť väčšieho využitia videokonferencií a aj v súdnom konaní. SAK v rámci pripomienkovania legislatívy vyjadrila zásadné pripomienky ohľadom potreby zabezpečenia procesných záruk v trestnom konaní. Hoci využívanie videokonferenčných zariadení môže priniesť viaceré pozitíva, nesmieme zabudnúť na možné riziká pre spravodlivý proces, ktorý môže byť týmto nástrojom narušený. Posilnenie využitia videokonferenčného zariadenia v trestnom konaní a s tým súvisiace procesné konzekvencie pre trestné konanie majú za následok zvýšené riziko porušenia základných zásad trestného konania, a to najmä zásady kontradiktórnosti a bezprostrednosti. Úlohou komory je na tieto aspekty

poukazovať a zasadzovať sa o ich rešpektovanie. Na druhej strane sú konania, kde je možné v odôvodnených prípadoch zvážiť využitie videokonferencie. SAK by mala byť účastná na tejto diskusii.

Vnútorný ekosystém advokácie

S narastajúcou potrebou vstupu do online priestoru advokátmi sa naskytá priestor vybudovať funkčný vnútorný komunikačný ekosystém, kde Slovenská advokátska komora bude na jednom mieste dostatočne efektívnym spôsobom v úzkom kontakte s advokátmi a koncipientami budovať a prevádzkovať nástroje pre komunikáciu a služby, ktoré pre advokátov budú môcť znamenať zjednodušenie ich fungovania, ponúkať priestor na ich realizáciu a zázemie, dostupnosť k službám pre výkon advokácie za zvýhodnených podmienok, blízkosť k informáciám a orgánom verejnej moci a pod.

poukazovať a zasadzovať sa o ich rešpektovanie. Na druhej strane sú konania, kde je možné v odôvodnených prípadoch zvážiť využitie videokonferencie. SAK by mala byť účastná na tejto diskusii.

Vnútorný ekosystém advokácie

S narastajúcou potrebou vstupu do online priestoru advokátmi sa naskytá priestor vybudovať funkčný vnútorný komunikačný ekosystém, kde Slovenská advokátska komora bude na jednom mieste dostatočne efektívnym spôsobom v úzkom kontakte s advokátmi a koncipientami budovať a prevádzkovať nástroje pre komunikáciu a služby, ktoré pre advokátov budú môcť znamenať zjednodušenie ich fungovania, ponúkať priestor na ich realizáciu a zázemie, dostupnosť k službám pre výkon advokácie za zvýhodnených podmienok, blízkosť k informáciám a orgánom verejnej moci a pod.

Umelá inteligencia a advokácia

Systémy umelej inteligencie sa stávajú bežne dostupnými a sú stále viac využívané aj pri poskytovaní právnych služieb. SAK si je vedomá dynamického rozvoja systémov umelej inteligencie, možných prínosov aj limitov spojených s týmito systémami pre advokáciu. Využívanie systémov umelej inteligencie môže predstavovať výzvu a príležitosť, ale aj potenciálnu hrozbu alebo riziko, ktoré je potrebné poznať a eliminovať.

Zámerom nie je obmedzovať advokátov pri používaní systémov umelej inteligencie. Advokát má právo využívať akékoľvek organizačné alebo technické prostriedky, ktoré považuje za vhodné pri poskytovaní právnych služieb. Zároveň platí, že advokát musí splniť všetky povinnosti uložené zákonmi a stavovskými predpismi na poskytovanie právnych služieb aj v prípade, ak pri poskytovaní právnych služieb využíva systémy umelej inteligencie.

SAK aktívne sleduje najnovšie trendy v oblasti umelej inteligencie, čo je v súlade so záväzkom SAK neustále sa rozvíjať a prispôsobovať najnovším trendom a moderným technológiám.Nástup umelej inteligencie bude potrebné priebežne reflektovať aj v nastavovaní systému vzdelávania advokátskych koncipientov.

Na vývoj umelej inteligencie považuje komora za potrebné v krátkom i dlhšom horizonte reagovať, aby nedošlo k znižovaniu kvality a ohrozovaniu podstaty jednotlivých justičných povolaní. Cieľom je napomôcť,

aby využívanie umelej inteligencie v právnej praxi na jednej strane prispievalo k efektivite výkonu právnických povolaní, no zároveň aby nedošlo k ohrozeniu potrebnej miery kvalifikovanosti a najmä etického výkonu v súlade so základnými princípmi práva. SAK má v tejto oblasti ambíciu byť aktívna v širšom dialógu v rámci justície, vysokých škôl, justičnej akadémie či ďalších zainteresovaných strán.

Flexibilita ako základná hodnota budúcnosti

Rok 2020 sa asi navždy zapíše v spoločnosti ako rok koronakrízy, ktorá poznačila celý svet. Každá kríza generuje dva následky – urýchlenie začatých procesov na jednej strane a rozpad či spochybňovanie iných procesov na strane druhej. Obmedzenie pohybu a vzájomného kontaktu urýchlilo trend, ktorý presúva veľkú časť činností do virtuálneho priestoru. Advokátska kancelária a súd už nie sú nevyhnutne „budovy“, ale sú vnímané prioritne ako „služby“. Požiadavka na osobnú prítomnosť sudcu, strán a ďalších osôb na súdnom konaní, ako aj osobné stretnutie advokáta s klientom už nie je nevyhnutne na prvom mieste.

Advokát by mal byť pripravený na meniace sa okolnosti, prijať technologický vývoj a prispôsobiť sa mu. Ak advokátske kancelárie začnú rozmýšľať nad správnou reakciou na narušenie podnikateľského a právneho sektora až vtedy, keď nastane, ide o náročnú cestu. Ukázalo sa, že organizácie schopné prejsť na online formát boli lepšie nastavené na zvládnutie krízy. Menšie advokátske kancelárie so všeobecným zameraním môžu byť pod väčším tlakom ako väčšie kancelárie, a to aj z dôvodu technologického vybavenia a pripravenosti na zmeny z hľadiska inovácie a digitalizácie.

Technológie však nie sú odpoveďou na všetko a zásadné je aj správne vedenie, životaschopnosť a vzťahy založené na vzájomnej podpore. Dôležité je nastavenie pracovných procesov a vzájomnej spolupráce členov kancelárie. Práca na diaľku sa ukázala byť porovnateľne efektívna ako práca v kancelárii. Počet odpracovaných hodín zaváži menej ako výsledok. Odporúča sa analyzovať negatívne vplyvy na individuálnu produktivitu a pristupovať otvorene a inovatívne k výkonu advokácie. Tvorivé a nekonvenčné myslenie je jednou z charakteristických čŕt advokátov pri hľadaní riešení a malo by sa dať aplikovať aj v rámci nastavenia fungovania advokátskych kancelárií. Staronovou zručnosťou je dobre zvládnutý časový manažment, balans medzi pracovným a osobným životom ako aj mentálna odolnosť voči narušeniu rutiny a zvýšenému stresu. Na zachovanie dopytu je potrebné, aby klienti vnímali právne služby advokáta ako prínosné a kľúčové.

Flexibilita ako základná hodnota budúcnosti

Rok 2020 sa asi navždy zapíše v spoločnosti ako rok koronakrízy, ktorá poznačila celý svet. Každá kríza generuje dva následky – urýchlenie začatých procesov na jednej strane a rozpad či spochybňovanie iných procesov na strane druhej. Obmedzenie pohybu a vzájomného kontaktu urýchlilo trend, ktorý presúva veľkú časť činností do virtuálneho priestoru. Advokátska kancelária a súd už nie sú nevyhnutne „budovy“, ale sú vnímané prioritne ako „služby“. Požiadavka na osobnú prítomnosť sudcu, strán a ďalších osôb na súdnom konaní, ako aj osobné stretnutie advokáta s klientom už nie je nevyhnutne na prvom mieste.

Advokát by mal byť pripravený na meniace sa okolnosti, prijať technologický vývoj a prispôsobiť sa mu. Ak advokátske kancelárie začnú rozmýšľať nad správnou reakciou na narušenie podnikateľského a právneho sektora až vtedy, keď nastane, ide o náročnú cestu. Ukázalo sa, že organizácie schopné prejsť na online formát boli lepšie nastavené na zvládnutie krízy. Menšie advokátske kancelárie so všeobecným zameraním môžu byť pod väčším tlakom ako väčšie kancelárie, a to aj z dôvodu technologického vybavenia a pripravenosti na zmeny z hľadiska inovácie a digitalizácie.

Technológie však nie sú odpoveďou na všetko a zásadné je aj správne vedenie, životaschopnosť a vzťahy založené na vzájomnej podpore. Dôležité je nastavenie pracovných procesov a vzájomnej spolupráce členov kancelárie. Práca na diaľku sa ukázala byť porovnateľne efektívna ako práca v kancelárii. Počet odpracovaných hodín zaváži menej ako výsledok. Odporúča sa analyzovať negatívne vplyvy na individuálnu produktivitu a pristupovať otvorene a inovatívne k výkonu advokácie. Tvorivé a nekonvenčné myslenie je jednou z charakteristických čŕt advokátov pri hľadaní riešení a malo by sa dať aplikovať aj v rámci nastavenia fungovania advokátskych kancelárií. Staronovou zručnosťou je dobre zvládnutý časový manažment, balans medzi pracovným a osobným životom ako aj mentálna odolnosť voči narušeniu rutiny a zvýšenému stresu. Na zachovanie dopytu je potrebné, aby klienti vnímali právne služby advokáta ako prínosné a kľúčové.

Apel na dôsledné rešpektovanie právneho štátu

Nezávislosť advokácie ako jeden zo stavebných blokov právneho štátu

Nezávislosť a nestrannosť advokátskej komory je jednou z podstatných náležitostí právneho štátu, ako uvádzajú početné medzinárodné dokumenty, judikatúra a doktrína, podľa ktorých advokátska komora zohráva zásadnú úlohu pri zabezpečení prístupu k spravodlivosti. Inštitucionálne zabezpečenie nezávislosti orgánov komory je prostriedkom na zachovanie nezávislosti advokátov. Nezávislosť advokáta je podmienkou pre nezaujaté poskytovanie právneho poradenstva a právneho zastúpenia občanov. Každému advokátovi by mala byť zaručená ochrana jeho nezávislosti. Systémová úloha advokáta v právnom systéme spočíva v tom, že je určitým „nárazníkom“ medzi jednotlivcami a štátom a slúži ochrane záujmov a práv klienta. Aby túto úlohu mohol advokát zastávať efektívne a spoľahlivo, pri výkone svojej činnosti a pri poskytovaní rád klientovi a jeho zastupovaní, musí byť advokát nezávislý - politicky, ekonomicky aj po intelektuálnej stránke. V opačnom prípade tento cieľ nemožno dosiahnuť. Podstatnou oporou nezávislosti advokáta je samoregulácia povolania v podobe advokátskej komory, ktorej kľúčovou vlastnosťou má byť nezávislosť.

Pripomienkovanie legislatívy

Slovenská advokátska komora sa prostredníctvom pracovných skupín a kancelárie komory zapája do legislatívneho procesu okrem iného aj posielaním pripomienok do medzirezortného pripomienkového konania prostredníctvom portálu SLOV-LEX. Každý legislatívny návrh je interne vyhodnotený z hľadiska dopadu na výkon advokácie, práva občanov, právny štát, efektivitu právneho systému, vnútorný súlad predpisov, systematiku právneho poriadku. Návrh sa posiela príslušnej pracovnej skupine na posúdenie, prípadne na vypracovanie pripomienok. V prípade formulovania zásadných pripomienok predkladateľ zákona (ministerstvo, úrad vlády a pod.) pozýva predstaviteľov komory na rozporové konanie, kde majú obe strany možnosť vysvetliť si zámer návrhu či pripomienok a hľadať spoločné, resp. kompromisné riešenia. Ide o významnú činnosť SAK. Komora a jej členovia by sa mali v rámci svojich kapacít intenzívne podieľať na kontrole súladu navrhovaných predpisov so zásadami

Apel na dôsledné rešpektovanie právneho štátu

Nezávislosť advokácie ako jeden zo stavebných blokov právneho štátu

Nezávislosť a nestrannosť advokátskej komory je jednou z podstatných náležitostí právneho štátu, ako uvádzajú početné medzinárodné dokumenty, judikatúra a doktrína, podľa ktorých advokátska komora zohráva zásadnú úlohu pri zabezpečení prístupu k spravodlivosti. Inštitucionálne zabezpečenie nezávislosti orgánov komory je prostriedkom na zachovanie nezávislosti advokátov. Nezávislosť advokáta je podmienkou pre nezaujaté poskytovanie právneho poradenstva a právneho zastúpenia občanov. Každému advokátovi by mala byť zaručená ochrana jeho nezávislosti. Systémová úloha advokáta v právnom systéme spočíva v tom, že je určitým „nárazníkom“ medzi jednotlivcami a štátom a slúži ochrane záujmov a práv klienta. Aby túto úlohu mohol advokát zastávať efektívne a spoľahlivo, pri výkone svojej činnosti a pri poskytovaní rád klientovi a jeho zastupovaní, musí byť advokát nezávislý - politicky, ekonomicky aj po intelektuálnej stránke. V opačnom prípade tento cieľ nemožno dosiahnuť. Podstatnou oporou nezávislosti advokáta je samoregulácia povolania v podobe advokátskej komory, ktorej kľúčovou vlastnosťou má byť nezávislosť.

Pripomienkovanie legislatívy

Slovenská advokátska komora sa prostredníctvom pracovných skupín a kancelárie komory zapája do legislatívneho procesu okrem iného aj posielaním pripomienok do medzirezortného pripomienkového konania prostredníctvom portálu SLOV-LEX. Každý legislatívny návrh je interne vyhodnotený z hľadiska dopadu na výkon advokácie, práva občanov, právny štát, efektivitu právneho systému, vnútorný súlad predpisov, systematiku právneho poriadku. Návrh sa posiela príslušnej pracovnej skupine na posúdenie, prípadne na vypracovanie pripomienok. V prípade formulovania zásadných pripomienok predkladateľ zákona (ministerstvo, úrad vlády a pod.) pozýva predstaviteľov komory na rozporové konanie, kde majú obe strany možnosť vysvetliť si zámer návrhu či pripomienok a hľadať spoločné, resp. kompromisné riešenia. Ide o významnú činnosť SAK. Komora a jej členovia by sa mali v rámci svojich kapacít intenzívne podieľať na kontrole súladu navrhovaných predpisov so zásadami

právneho štátu. Jedným z projektov prispievajúcich do odbornej diskusie je aj Index právnej istoty SAK.

Skúsenosti získané v dôsledku koronakrízy

Núdzový stav, legislatíva prijímaná v skrátenom konaní, obmedzenie základných práv a slobôd a dopad na menších a väčších podnikateľov so sebou priniesli otázky, ktoré idú nad rámec konkrétnej pandémie a mali by byť základom pre diskusiu o opatreniach aplikovateľných na ďalšie obdobné situácie.

SAK apeluje najmä na to, aby nebol zneužívaný či neprimerane používaný inštitút skráteného legislatívneho konania. Takisto by mala apelovať na to, aby súdny systém mal vypracovaný pohotovostný plán a zabezpečené technické možnosti na prácu v čase krízovej situácie.

Obmedzenie činnosti súdov a odopretie prístupu k advokátovi patria medzi riziká obmedzenia prístupu k spravodlivosti počas krízovej situácie. Advokáti si plnia dôležitú úlohu tým, že pomáhajú zabezpečiť zákonnosť a poskytujú právnu istotu občanom a spoločnostiam a uľahčujú realizáciu ich základného práva na prístup k spravodlivosti. Z tohto dôvodu by advokáti mali mať možnosť bez ohľadu na okolnosti plniť si svoju úlohu v spoločnosti a poskytovať právne služby nevyhnutné pre dosiahnutie vyššie uvedených cieľov. V budúcnosti by advokáti mali mať zaručený plynulý výkon advokácie počas krízovej situácie, vrátane stretnutí s klientom a vycestovaním za klientom.

Záver

Vývoj na trhu na európskej a globálnej úrovni prináša nielen nové možnosti, ale aj etické dilemy či skryté hrozby pre piliere advokácie. Advokátska komora je neustále stavaná pred úlohu regulátora v novom prostredí. Zámerom predkladaného pozičného dokumentu bolo priblížiť nastavené smerovanie Slovenskej advokátskej komory a trendy v slovenskej advokácii. Cieľom Slovenskej advokátskej komory je naďalej presadzovať v mene svojich členov hodnotové piliere advokácie spôsobom zodpovedajúcim zmenám v spoločnosti.

právneho štátu. Jedným z projektov prispievajúcich do odbornej diskusie je aj Index právnej istoty SAK.

Skúsenosti získané v dôsledku koronakrízy

Núdzový stav, legislatíva prijímaná v skrátenom konaní, obmedzenie základných práv a slobôd a dopad na menších a väčších podnikateľov so sebou priniesli otázky, ktoré idú nad rámec konkrétnej pandémie a mali by byť základom pre diskusiu o opatreniach aplikovateľných na ďalšie obdobné situácie.

SAK apeluje najmä na to, aby nebol zneužívaný či neprimerane používaný inštitút skráteného legislatívneho konania. Takisto by mala apelovať na to, aby súdny systém mal vypracovaný pohotovostný plán a zabezpečené technické možnosti na prácu v čase krízovej situácie.

Obmedzenie činnosti súdov a odopretie prístupu k advokátovi patria medzi riziká obmedzenia prístupu k spravodlivosti počas krízovej situácie. Advokáti si plnia dôležitú úlohu tým, že pomáhajú zabezpečiť zákonnosť a poskytujú právnu istotu občanom a spoločnostiam a uľahčujú realizáciu ich základného práva na prístup k spravodlivosti. Z tohto dôvodu by advokáti mali mať možnosť bez ohľadu na okolnosti plniť si svoju úlohu v spoločnosti a poskytovať právne služby nevyhnutné pre dosiahnutie vyššie uvedených cieľov. V budúcnosti by advokáti mali mať zaručený plynulý výkon advokácie počas krízovej situácie, vrátane stretnutí s klientom a vycestovaním za klientom.

Záver

Vývoj na trhu na európskej a globálnej úrovni prináša nielen nové možnosti, ale aj etické dilemy či skryté hrozby pre piliere advokácie. Advokátska komora je neustále stavaná pred úlohu regulátora v novom prostredí. Zámerom predkladaného pozičného dokumentu bolo priblížiť nastavené smerovanie Slovenskej advokátskej komory a trendy v slovenskej advokácii. Cieľom Slovenskej advokátskej komory je naďalej presadzovať v mene svojich členov hodnotové piliere advokácie spôsobom zodpovedajúcim zmenám v spoločnosti.

Odôvodnenie:

Predsedníctvo SAK poverilo pracovnú skupinu SAK pre elektronizáciu prípravou pozície Slovenskej advokátskej komory k používaniu systémov umelej inteligencie pri poskytovaní právnych služieb s poukazom na jeho limitácie. Pozičný dokument k umelej inteligencii bol prijatý na zasadnutí predsedníctva 26. júna 2024. Problematike umelej inteligencie sa venovalo aj niekoľko hybridných vzdelávacích podujatí pre advokátov a koncipientov. Ide o tému, ktorej sa komora s ohľadom na európsky a medzinárodný vývoj právny i technologický vývoj bude naďalej venovať.

Po dôkladnom vyhodnotení problematiky predsedníctvo SAK upustilo od zámeru vytvoriť online platformu pre zobrazenie profilov advokátov a ponuky právnych služieb advokátov. S ohľadom na nastavenie cieľov činnosti komory a posudzovaní činnosti komory z hľadiska potreby a efektivity pri napĺňaní cieľov predsedníctvo dospelo k záveru, že komora ako regulátor nemá vstupovať na samotný trh právnych služieb a tiež s ohľadom na riziko, že komora ako regulátor by bola podľa teórie zdania v konflikte záujmov pri prípadnom prešetrovaní sťažnosti na advokáta poskytujúceho služby prostredníctvom platformy.

Zároveň sa navrhuje doplniť časť o úlohe advokátov a advokátskej komory v rámci systému poskytovania právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi s dôrazom na to, že právne služby by mali v súlade s právnym poriadkom poskytovať primárne advokáti a štátom vyčlenené finančné prostriedky by mali reflektovať potrebu zabezpečiť kvalitnú právnu pomoc každému bez rozdielu.